

ტესტი ქართულ ენასა და ლიტერატურაში

2015

ინსტრუქცია

თქვენ წინაშეა საგამოცდო ტესტის ბუკლეტი და ამ ტესტის პასუხების ფურცელი.

**გაითვალისწინეთ, გასწორდება მხოლოდ პასუხების ფურცელი!
პასუხების ფურცლის გაკეცვა დაუშვებელია!
ტესტის ბუკლეთი შეგიძლიათ გამოიყენოთ მხოლოდ შავი საშუაოსათვის!
ტესტის მაქსიმალური ქულაა – 80.**

ქართული ენისა და ლიტერატურის ტესტი სამი ნაწილისაგან შედგება: I. ტექსტის რედაქტირება; II. არგუმენტირებული ესე; III. წაკითხულის გააზრება და მხატვრული ტექსტის ანალიზი.

ტესტის III ნაწილში მოცემული ზოგიერთი დავალების (№№3-17) შესასრულებლად საჭიროა პასუხების ფურცელში შესაბამისი უჯრედები მონიშნოთ **X-ით**. თუ პასუხების ფურცელში უჯრედი შეცდომით მონიშნეთ, მაშინ მთლიანად გააშავეთ იგი და მონიშნეთ სხვა უჯრედი.

დანარჩენ დავალებებს უნდა უპასუხოთ სიტყვიერად. პასუხების ფურცელში დაშვებული შეცდომა შეგიძლიათ გადახაზოთ და გვერდით (ან ზემოთ) დაწეროთ სხვა პასუხი.

ტესტის ყოველი ნაწილის შესასრულებლად აუცილებელი ინსტრუქციები მოცემულია ბუკლეტში და თან ახლავს შესაბამის დავალებებს.

ყურადღებით გაეცანით ამ ინსტრუქციებს და არ დაგავიწყდეთ პასუხების გადატანა პასუხების ფურცელში!

გაითვალისწინეთ, რომ ტესტის III ნაწილი - წაკითხულის გააზრება და მხატვრული ტექსტის ანალიზი - ორი დავალებისაგან შედგება.

უნდა აირჩიოთ **ერთ-ერთი მათგანი** (№1 ან №2) და უნდა შეასრულოთ ამ დავალებაში მოცემული: **ა) წაკითხულის გააზრებაც და ბ) მხატვრული ტექსტის ანალიზიც.**

შეგიძლიათ წაკითხულის გააზრების ყველა პასუხი ჯერ ტესტის ბუკლეტში მონიშნოთ და შემდეგ გადაიტანოთ პასუხების ფურცლის სათანადო ადგილას.

ყველა დავალების ბოლოს ტესტის ბუკლეტში საგანგებოდ გამოყოფილია ადგილი შავი ვარიანტის დასაწერად.

გახსოვდეთ: აუცილებელია ყველა პასუხის გადატანა პასუხების ფურცელში!

გაითვალისწინეთ, არ გასწორდება ის დავალება, რომლის პასუხიც პასუხების ფურცელში საგანგებოდ ამ დავალებისათვის გამოყოფილ ადგილას არ იქნება გადატანილი!

არსად მიუთითოთ თქვენი სახელი და გვარი და არც პიროვნების იდენტიფიცირების სხვა საშუალება, წინააღმდეგ შემთხვევაში **ნაშრომი არ გასწორდება!**

ტესტის შესასრულებლად გეძლევათ 4 საათი.

გისურვებთ წარმატებას!

III. წაკითხულის გააზრება და წერითი დავალება (40 ქულა)

აირჩიეთ ქვემოთ მოცემული ორი დავალებიდან ერთ-ერთი და მხოლოდ ის შეასრულეთ!

დავალება № 1

ყურადღებით წაკითხეთ დავით გურამიშვილის ლექსი „მოთქმა ხმითა თავბოლო ერთი“:

1. „ვაი, რა კარგი საჩინო რა ავად მიგიჩნიესო!
ბოროტისაგან კეთილი შურით ვერ განარჩიესო,
მაცხოვრებელი შენ მათი წამწყმენდლად მიგიჩნიესო,
დიდება მოთმინებასა შენსა, უფალო იესო!
2. ვაი, რა კარგი საჩინო რა ავად მიგიჩნიესო!
ღვთის საიდუმლო გაგტყვეს, გულში ვერ დაგიტიესო,
ოცდაათ ვერცხლად გაგყიდეს, ისიც კი დანაბნიესო,
დიდება მოთმინებასა შენსა, უფალო იესო!
3. ვაი, რა კარგი საჩინო რა ავად მიგიჩნიესო!
შეგიპყრეს თვისი დამხსნელი, საბელი მოგახვიესო;
მაგრა შეგიკრეს ხელები, უფალსა არა გთნიესო,
დიდება მოთმინებასა შენსა, უფალო იესო!
4. ვაი, რა კარგი საჩინო რა ავად მიგიჩნიესო!
ავაზაკუხდა გაგცვალებს, ბარაბა მათ ირჩიესო;
ურიგო სიტყვა შეგკადრეს, გაგლანძღეს, გაგათრიესო,
დიდება მოთმინებასა შენსა, უფალო იესო!
5. ვაი, რა კარგი საჩინო რა ავად მიგიჩნიესო!
ფრხილთა გიყარეს ღერწამი, ნუნები აგატკიესო,
ყვრიმალს გცეს თვალებ-აკრულსა, გკითხეს: ვინ გცემა, თქვი ესო?
დიდება მოთმინებასა შენსა, უფალო იესო!
6. ვაი, რა კარგი საჩინო რა ავად მიგიჩნიესო!
ბრალი ვერ გპოეს, დაგსაჯეს, პილატე მოგისიესო;
ბრალობის სისხლი თავზედა შეილითურთ გარდინთხიესო.
დიდება მოთმინებასა შენსა, უფალო იესო!
7. ვაი, რა კარგი საჩინო რა ავად მიგიჩნიესო!
ხელ-დაბანილთა შოლტით გცეს, მსხვერპლს სისხლი შეურიესო,
დაგადგეს ეკლის გვირგვინი, გოლგოთას მიგიწვიესო,
დიდება მოთმინებასა შენსა, უფალო იესო!
8. ვაი, რა კარგი საჩინო რა ავად მიგიჩნიესო!
შესამოსელი გაგხადეს, ქლამინდი მოგახვიესო,
ჯვარზედ გაგაკრეს, ხელ-ფეხთა ღურსმანი გაგიწიესო,
დიდება მოთმინებასა შენსა, უფალო იესო!
9. ვაი, რა კარგი საჩინო რა ავად მიგიჩნიესო!
წყალი ითხოვე, მოგართვეს, ძმარში ნაღველი რიესო;
წმინდასა შენსა საღმრთოსა გვერდსა ლახვარი მიესო,
დიდება მოთმინებასა შენსა, უფალო იესო!
10. ვაი, რა კარგი საჩინო რა ავად მიგიჩნიესო!
მოგკლეს უბრალო, ბრალითა ქვეყანა შეარყიესო;
მზე დანაბნელეს, მთვარეცა, ვარსკვლავნი დააფრქვიესო,
თავს კრეტსაბმელი განაპეს, ბოლომდე შუა ხიესო.
11. ჯვარით გარდმოგხსნეს, წაგვრავნეს, ტილოში წაგახვიესო,
დაგმარეს, მკვდარსაც არ გენდუნენ, გარს მცველი შემოგხვიესო.
ჰქმენ სულგრძელობა მათზედა და დასთმე შენ ჩვენთვი ესო!
დიდება მოთმინებასა შენსა, უფალო იესო!..
12. ვაი, რა კარგი საჩინო რა ავად მიგიჩნიესო!
არ ვიცი, რად ქნეს უბილთა, ავი რა შეგაჩნიესო?
მკვდარს აღუდგენდი, კურნევი კეთროანს, წყალ-მანკიერსო;
ბრმას თვალი უხელდი, ცისცისად არჩენდი ეშმაკიერსო.
13. უტყვეს ენას ძღვნიდი, ყრუს – სმენას, საპყართა – სვლას შევნიერსო,
პურს მცირეს დიდად, წყალს ღვინოდ უქცევიდი, – ჭამე, სვი ესო.
ამის მეტს არას ეტყოდ: ესევიდით ღმერთს ზეციერსო!

- მშვიდად ცხოვრებით, ნუ უზამთ ერთმანეთს თქვენ უდიერსო!
14. გაიკითხვედით გლახაკთა, ასმევე-აჭმევედით მშიერსო,
რასაც კეთილს იქმთ, ღმერთი თქვენ მოგაგებსთ მის მაგიერსო!
ორსაც გზას წრფელს წინ უდებდი: ხორციელს და სულიერსო.
ამის სანუფქოდ შენ მათა სიკვდილსა შეგამთხვიესო!
15. ჰქმენ სულგრძელობა მათზედა და დასთმე შენ ჩვენთვი ესო,
დიდება მოთმინებასა შენსა, უფალო იესო!
ჰქმენ სულგრძელობა მათზედა და დასთმე შენ ჩვენთვი ესო,
დიდება მოთმინებასა შენსა, უფალო იესო!
დიდება მოთმინებასა შენსა, უფალო იესო!”

ა) წაკითხულის გააზრება (15 ქულა)

დავალებების შესასრულებლად ყურადღებით გაეცანით ტექსტს. კითხვებზე პასუხების გაცემა მაშინ დაიწყეთ, როდესაც ტექსტის შინაარსი მთლიანად გასაგები იქნება. მოცემული ოთხ-ოთხი პასუხიდან აირჩიეთ მხოლოდ ერთი და შემოხაზეთ. მონიშნული პასუხი გადაიტანეთ პასუხების ფურცელში ამგვარად: პასუხის შესაბამის უჯრედში გააკეთეთ აღნიშვნა – X.

- (1) 3. რას ნიშნავს საჩინო?
- ა) სხვათაგან გამორჩეულს.
 - ბ) სხვათაგან შერისხულს.
 - გ) სხვათა მიმბაძველს.
 - დ) სხვათა მსგავსს.
- (1) 4. რა არის I სტროფის ძირითადი აზრი?
- ა) საზოგადოება გარეშე ძალამ აიძულა დაეგმო მაცხოვარი.
 - ბ) საზოგადოებამ გაიაზრა მაცხოვრის მოძღვრების არსი.
 - გ) საზოგადოებამ ვერ შეიცნო ქრისტეს მოძღვრების არსი.
 - დ) საზოგადოება მოთმინებით დაადგა სულის ცხოვნების გზას.
- (1) 5. რომელ სტრიქონშია გამოყენებული ტროპული მეტყველება?
- ა) „ბოროტისაგან კეთილი შურით ვერ განარჩიესო“.
 - ბ) „ურთიგო სიტყვა შეგკადრეს, გაგლანძღეს, გაგათრიესო“.
 - გ) „ფრჩხილთა გიყარეს ლერწამი, ნუნები აგატკიესო“.
 - დ) „ღვთის საიდუმლო გაგტეხეს, გულში ვერ დაგიტიესო“.
- (1) 6. საზოგადოების რომელ თვისებაზე მიუთითებს სტრიქონი: „ავაზაკზედა გაგცვაღეს, ბარაბა მათ ირჩიესო“?
- ა) საზოგადოება გულგრილია ყოველგვარი დანაშაულის მიმართ.
 - ბ) საზოგადოებას არ შეუძლია ავისა და კარგის გარჩევა.
 - გ) საზოგადოება ყოველთვის სწორად არჩევს ავისა და კარგს.
 - დ) საზოგადოებისათვის სიკვდილით დასჯა მხოლოდ სანახაობაა.
- (1) 7. იესოს მიმართ ჯალათების როგორი დამოკიდებულება ჩანს სიტყვებში: „ყერიმალს გცეს თვალებ-აკრულსა, გკითხეს: ვინ გცემა, თქვი ესო...“?
- ა) გულგრილი.
 - ბ) თავაზიანი.
 - გ) მოწიწებული.
 - დ) ცინიკური.
- (1) 8. რას ნიშნავს სიტყვები: „ბრალი ვერ გპოვეს, დაგსაჯეს...“?
- ა) ბრალის წაყენება დასჯას არ ნიშნავს.
 - ბ) დამნაშავე ყოველთვის უნდა დაისაჯოს.
 - გ) დანაშაული ჩაიდინე და ამიტომ დაგსაჯეს.
 - დ) სრულიად უდანაშაულო სასიკვდილოდ გაგიმეტეს.
- (1) 9. დამსჯელთა რა თვისებები ჩანს VII სტროფში?
- ა) გულგრილობა და შემგუებლობა.
 - ბ) სამართლიანობა და კეთილგანწყობა.

- გ) სისასტიკე და დაუნდობლობა.
 დ) შემწყნარებლობა და წინდახედულობა.
- (1) 10. **რომელი მხატვრული საშუალებაა გამოყენებული სტრიქონში:** „მზე დანაბნელეს, მოვარეცა, გარსკვლავი დააფრქვიესო“?
- ა) გაპიროვნება.
 ბ) ეპითეტი.
 გ) შედარება.
 დ) ჰიპერბოლა.
- (1) 11. **მაცხოვრის რა კონკრეტული თვისებებია გამოხატული სტრიქონში:** „ჰქმენ სულგრძელობა მათზედა და დასთმე შენ ჩვენოვი ესო“?
- ა) დიდსულოვნება და მიმტევებლობა.
 ბ) მორჩილება და სიუხვე.
 გ) მჭევრმეტყველება და სიმშვიდე.
 დ) შორსმჭვრეტელობა და გულწრფელობა.
- (1) 12. **საზოგადოების რომელი მანკიერი თვისების შესახებ საუბრობს ავტორი XII სტროფში?**
- ა) მოშურნეობის.
 ბ) სიმხდალის.
 გ) უმადურობის.
 დ) წინდაუხედაობის.
- (1) 13. **კონკრეტულად რისკენ მოუწოდებს მაცხოვარი ადამიანებს სიტყვებით:** „ესეველით ღმერთს ზეციერსო...“?
- ა) სახელის მოსახვეჭად გაისარჯეთო.
 ბ) სულის საცხონებლად იშრომეთო.
 გ) უფლის იმედი იქონიეთო.
 დ) უფლის წინაშე ძრწოდეთო.
- (1) 14. **რით უპასუხა საზოგადოებამ იესო ქრისტეს XIV სტროფის მიხედვით?**
- ა) გულგრილად მოექცა.
 ბ) დასაღუპავად გაწირა.
 გ) მოღალატედ შერაცხა.
 დ) ქვეყნიდან გააძევა.
- (1) 15. **რომელ სტრიქონშია გამოხატული მაცხოვრის კაცთმოყვარეობა?**
- ა) „ამის სანუფქოდ შენ მათა სიკვდილსა შეგამთხვიესო!“
 ბ) „გაიკითხევდით გლახაკთა, ასმევ-აჭმევდით მშიერსო“.
 გ) „დაგმარხეს, მკვდარსაც არ გენდვნენ, გარს მცველი შემოგხვიესო“.
 დ) „ვაი, რა კარგი საჩინო რა ავად მიგიჩნიესო!“
- (1) 16. **რას ქადაგებდა მაცხოვარი ამ ტექსტის მიხედვით?**
- ა) ნუ უღალატებთ ქვეყანას და თავგანწირვით დაიცავით სამშობლოს ინტერესები.
 ბ) ნუ უღალატებთ ქვეყანას და ღმერთი სიკეთეს სიკეთითვე გადაგიხდით.
 გ) ნუ ჩაიდენთ ბოროტებას და ღმერთი სიკეთეს სიკეთითვე გადაგიხდით.
 დ) ნუ ჩაიდენთ ბოროტებას და ხმლით ხელში დაიცავით სამშობლო.
- (1) 17. **რის შესახებ არ არის საუბარი ამ ტექსტში?**
- ა) ადამიანთა უმეცრების.
 ბ) სამშობლოს სიყვარულის.
 გ) სიკეთის ქმნის.
 დ) ღმერთის უარყოფის.

ბ) წერილი დავალება (25 ქულა)

წერილი დავალების ინსტრუქცია:

ყურადღებით გაეცანით დავალების პირობას.

ნაწერი არ გასწორდება, თუ ნაშრომი დავალებას არ უპასუხებს, მოცემული ტექსტის პერიფრაზია, არ არის შესრულებული არც ერთი მითითება ან მოცემული ტექსტი მთლიანობაში არაადეკვატურადაა გაკებული, ანდა ენობრივად იმდენად გაუმართავია, რომ აზრის გაგება ჭირს.

ნაშრომი შესრულებული უნდა იყოს გასაგები (გარკვეული) ხელწერით. ის მონაკვეთები, რომელთა ამოკითხვაც გაინეღდება, არ გასწორდება და თხზულების შეფასებისას მხედველობაში არ იქნება მიღებული.

ორივე წერით დავალებას თან ახლავს სამ-სამი მითითება. ამ მითითებებს უნდა უპასუხოთ ისე, რომ თხზულება აზრობრივად ერთიანი, მთლიანი გამოვიდეს და არ იყოს კითხვებზე ცალ-ცალკე გაცემული პასუხების მექანიკური ჯამი ან მოცემული ტექსტის პერიფრაზი (თუნდაც მთელი თხზულების შინაარსის გადმოცემა). გაითვალისწინეთ, რომ დავალების მითითება შესრულებულად არ ჩაითვლება, თუ მასზე მხოლოდ ერთი-ორი წინადადებით იქნება პასუხი გაცემული.

ჩამოაყალიბეთ თქვენი აზრი ნათლად, მკაფიოდ, დეტალურად და დასაბუთებულად. ნაშრომი შეფასდება იმის მიხედვით, თუ რამდენად ჩანს მასში არგუმენტირებისა და დამოუკიდებელი აზროვნების უნარი და არა იმის მიხედვით, ემთხვევა თუ არა თქვენი პოზიცია საყოველთაოდ აღიარებულ თვალსაზრისს. მსჯელობა უნდა იყოს ლოგიკურად გამართული და აბზაცებით დანაწევრებული; უნდა დაიცვათ სალიტერატურო ენის ნორმები.

შავი სამუშაოსათვის რეგულში დატოვებულია ადგილი, რომელიც შეგიძლიათ გამოიყენოთ. გაითვალისწინეთ, **შავად შესრულებული ნაშუშეგარი არ გასწორდება.**

პასუხების ფურცელში დაშვებული შეცდომა გადახაზეთ და ნუ დაჯღაბნით.

გაანალიზეთ მოცემული ტექსტი შემდეგი მითითებების მიხედვით:

- იმსჯელოთ, როგორ იხატება მაცხოვრის სახე მოცემულ ტექსტში (ყურადღება მიაქციეთ, რაზე ამახვილებს ყურადღებას ავტორი იესო ქრისტეს მოძღვრებიდან).
- იმსჯელოთ, როგორ ახასიათებს ავტორი საზოგადოებას.
- იმსჯელოთ, რომელ მხატვრულ საშუალებებს იყენებს ავტორი ამ ტექსტში და რა ფუნქცია ეკისრება მათ.

თქვენი თვალსაზრისი დაასაბუთეთ!

დავალება № 2

ყურადღებით წაიკითხეთ გიორგი ლეონიძის მოთხრობა „ნატერის ხე“:

დიაკვანი ელეფთერი საღამო ხანს სოფლის მოედანზე იდგა და გლეხებში საუბარს გულს აყოლებდა.

ეს ის ელეფთერია, რომელსაც სწორედ გასულ თვეს სცემეს კეტებით დღეობაში მოსულმა ჭირვეულმა სტუმრებმა – ელეფთერი რათა გქვიანო! ამ ელეფთერზე იტყოდა სოფლის მღვდელი: ორი ელეფთერი რომ მყავდეს, ერთს უსათუოდ ჩამოვადრწობდიო!

დიაკვანი ელეფთერი ღვინის კაცი უფრო იყო, ვიდრე სულისა, თავქეიფა, ლხინიკო, ღვინის ხაპია! წირვა-ლოცვაზე საღვთო წერილს სულ უღიმღამოდ, ღულღულით ჩაიკითხავდა, მაგრამ ფსალმუნის იმ ადგილს, სადაც წერია: „ღვინო ახარებს გულსა კაცისასაო“, დიდი სიყვარულით, რიხითა და ხმის ამადლებით წარმოსთქვამდა.

შებინდებამდე მინდვრიდან ნახირი დაბრუნდა, ყველამ თავის საქონელს მიაშურა, სოფლის მოედანი დაცარიელდა. უსაქმო ელეფთერს უღარბესი გლეხი ელიოზიდა შერჩა ხელთ.

– მაშ, ეს კი არ იცი, შენ, ძმაო, დაღონებულო? – მიმართა ელიოზს, – რომ ვეშა-წყარო უკვდავების წყალია?!

დიაკვანმა გამვლელ გოგოს აბდიას სველი ლიტრა გამოგლიჯა ხელიდან და მიიყუდა. ჯერ პირში წყალი დაიგემოვნა, მერე დაახრიალა, ახლა ზედიზედ იწაფა და კმაყოფილმა, ბედნიერებით მიბნედილმა, წყნარად თქვა: – ვაი, ჩემი თავი მოგიკვდეს და აღარა გყავდეს, თუ არ იცი, რა არის ვეშა-წყარო!

- სად არის ეს წყარო?
- თეთრობიანის მთებში!
- რის წამალია? – მორცხვად იკითხა ელიოზმა.

– წამალი კი არა უკვდავება!

– უკვდავება რა არის?

– სულ ცოცხალი იქნები!

ელიოზი შეკრთა, უკან დაიხია.

– არა, არ მინდა! რათ მინდა, ამ ტანჯვასა და სიღარიბეში?

– მერე და ვინ გაძღვებს, შე საცოდავო! განა შენისთანებს მიესვლებათ ვეშა-წყაროსთან?! – და თვალები გადაუბრიალა.

დიაკვანი ელფეთერი განაწყენებული შესცქეროდა ელიოზს, დიდად გააკვირვებული, რომ ასეთი ბნელი და უხეში კაცი ნახა, რომელიც უარს ამბობს მის მიერ აღმოჩენილ უკვდავების წამალზე.

ტყუილად წყრებოდა დიაკვანი. წვრილშვილი ელიოზი უსაშველოდ ღატაკი იყო.

– ისეთია, ისეთი, რომ მშიერი ძაღლი პურს არ გამოართმევსო! – იტყოდნენ ხოლმე მეზობლები და მართლაც, უმამულო, უსარჩოლო ელიოზის ჩამონგრეული მიწურის წინ მუდამ გუბე იდგა მწვანე ბუხებით სავსე... ძონძები... ჩვრები... ჭუჭყი... შიმშილი... სახიზლარი სიღარიბის უკვდავება რათ უნდოდა საწყალ ელიოზს?

ნაზი გულის ადამიანი იყო ელიოზი და თან ცხარე მეოცნებე. ცხოვრების სისასტიკეს მის სულში ვერ ჩაექრო ოცნების ნაპერწკალი და თავისივე შეთხზულ უცნაურ ოცნებებით იფარავდა თავს მხეცივით შემოტეულ სინამდვილისაგან.

ჯერ ოქროკვერცხას, ოქროს მდებელ ქათამს ეძებდა ბუჩქნარებში, მერე დაეჟინა ნათელთევზას დაჭერა და მთელი დღეები დაკარწახებული იდგა იორში: მოხხრიკა, ამოხაპა იორი, დაღალა ბადე, ჩანგალი; წყლის ტოტებიც დაწურა, ხელაობასაც გადააკვდა, მაგრამ არ იქნა, ნათელთევზა ვერ იგდო ხელთ და ვერა!

ახლა გულში ჩაეღო ხერეგანდის ხისა, ანუ ნატვრის ხის ნახვა და მისი ნაყოფის ჭამა; ამ სურვილის ასრულება და მისი გამდიდრება ხომ ერთი იქნებოდა!

ელიოზს სწამდა: იანვრის სასტიკ ყინვიან ღამეში, თუ შუალამისას მოხვდი ტყეში და თუ ცის გახსნას შეესწარ, მაშინ დაინახავ ტურფად აყვავილებულ ჯადოსნურ ხეს. არა მშვენიერება მას არა სჯობია! ის ხე, თურმე, ერთ საათში კიდევ აყვავდება, კიდევ ნაყოფს მოისხამს: თუ მისი ნაყოფი ხელთ იგდე, ერთი გაკვნიტა და მორჩა! სიღარიბე იმწამსვე ჩამოგეცლება სამუდამოდ! ვინ უთხრა, ვინ ჩააგონა, დღესაც არ ვიცი! ეს კია, რომ იანვრის ღამეებში, როცა ყინვით ცა გასკდომაზეა, ხშირად დახეტიალობდა დაკონკილი ელიოზი ტყეში, მარტოდ-მარტო, ცის გახსნისა და იმ ნატვრის ხის ნახვის მოლოდინში.

– ან დათვისა არ გეშინიან, ან მგლისა, ან აფთრისა, რომ შიშველი ხელებით დადიხარ უღრან ტყეში?

მაგრამ ელიოზის თვალწინ მხოლოდ წითელ-ყვითლად აბრიალებული, აყვავებული ხე იდგა და სხვას ვეღარას ხედავდა – ვერც საშიშს, ვერც სახიფათოს. და მისი კონკებში გამოხვეული სხეულიც, ოცნებით გახურებული, ეტყობა, ვერ გრძნობდა მოუთმენელ სიცივეს.

ცოლ-შვილი ვედრებით უშლიდა ელიოზს ტყეში სიარულს, მაგრამ მან თავისი არ დასთმო. ბოლოს შეეჩვივნენ კიდევ და თავი მიაჩვენეს. ტყიდან დაბრუნებული შემის გუდურას ჩამოაყოლებდა ხოლმე ხელს და ოჯახში კიდევ უხაროდათ.

– რა ჰქენი ელიოზ, იპოვე შენი ნატვრის ხე? – შევეკითხებოდით ღიმილით.

– ვერა, მაგრამ ვნახავ!

– ტყეში რომ ცივა, რომ ბაბანებ და თრთი ამ ფიცხელ სიცივეში?

– მაშ როგორ გინდა, შე ოჯახსაშენებულო?

და აი, ერთ ზამთრის დილას, როცა სიცივეს ჭახჭახი გაუდიოდა, ტყიდან მარხილით ჩამოასვენეს გაფიჩხული ელიოზი. ნატვრის ხის ძიებაში, მის ყარაულობასა და ლოდინში, ყინვით აყვავებულ ხის ქვეშ გაყინულიყო.

– მართლაც ისეთი ღამაზი ხე ამოერჩია საწყალს, რომ იმის დანახვას არაფერი სჯობდა. ყინვას მოერთო ათასნაირი ყვავილებით, არშიებით, რუშებით, ჯინჯილებით, სულ დასურათებული იყო, – ამბობდა ტყის მცველი ბოდაველი, რომელიც შემთხვევით ზედ წასდგომოდა გაყინულ ელიოზს ბნელ ტყეში.

ასე კი იყო...

ელიოზს კუბო თავისი ფარდალალა საბძლის ფიცრებიდან შეუკრეს.

დიაკვანი ელფეთერი კიდევ ერთხელ გამოთვრა ელიოზის ქელეხში და მით მორიგი ოცნება გაინაღდა. მეორე დღეს მხოლოდ დარდის ამშლელ ნაღვინეობას უჩიოდა.

საწყალი ელიოზი მაინც ვერ გაექცა შემხარავ სინამდვილეს და ოცნების ხეს შეეწირა.

პოეტები მხოლოდ ქაღალდზე რითმებით მოლაპარაკენი როდი არიან. პოეტური თვალთ, პოეტური გულით და დიდი ოცნებით გასხივოსნებული სხვაც ბევრი დადის დედამიწაზე!

ა) წაკითხულის გააზრება (15 ქულა)

დავალების შესასრულებლად ყურადღებით გაეცანით ტექსტს. კითხვებზე პასუხების გაცემა მაშინ დაიწყეთ, როდესაც ტექსტის შინაარსი მთლიანად გასაგები იქნება. მოცემული ოთხ-ოთხი პასუხიდან აირჩიეთ მხოლოდ ერთი და შემოხაზეთ. მონიშნული პასუხი გადაიტანეთ პასუხების ფურცელში ამგვარად: პასუხის შესაბამის უჯრედში გააკეთეთ აღნიშვნა – X.

(1) 3. რა არის II აბზაცის დანიშნულება?

- ა) ირონიული დამოკიდებულების გამოსატყა ელფეთერის მიმართ.
- ბ) ირონიული დამოკიდებულების გამოსატყა სოფლის მღვდლის მიმართ.
- გ) განსაკუთრებული პატივისცემის გამოსატყა ელფეთერის მიმართ.
- დ) ჭირვეული სტუმრების დაცინვა და სისასტიკის დაგმობა.

(1) 4. როგორი იყო სოფლის მღვდლის განწყობა ელფეთერის მიმართ?

- ა) აღშფოთებული იყო იმით, რომ ელფეთერი სოფლის სტუმრებს უკადრისად ექცეოდა.
- ბ) კმაყოფილი იყო იმით, რომ ელფეთერი სასულიერო პირის საკადრისად იქცეოდა.
- გ) უკმაყოფილო იყო იმით, რომ ელფეთერი სასულიერო პირისათვის შეუფერებლად იქცეოდა.
- დ) აღფრთოვანებული იყო იმით, რომ ელფეთერი საღვთო წერილს ემოციურად კითხულობდა.

(1) 5. III აბზაცის მიხედვით, როგორი კაცი იყო ელფეთერი?

- ა) მხოლოდ სულის გადარჩენისათვის იღვწოდა.
- ბ) მკაცრი ზნეობრივი პრინციპებით ცხოვრობდა.
- გ) ფანტაზიორი, მეოცნებე კაცი იყო.
- დ) დროსტარების მოყვარული კაცი იყო.

(1) 6. რომელ სტრიქონში იყენებს ავტორი მხატვრულ საშუალებას?

- ა) „...დიდი სიყვარულით, რიხითა და ხმის ამადლებით წარმოსთქვამდა“.
- ბ) „დიაკვანი ელფეთერი ღვინის კაცი უფრო იყო, ვიდრე სულისა, თავქეიფა, ლხინიკო“.
- გ) „წირვა-ლოცვაზე საღვთო წერილს სულ უღიმდამოდ, ლულულად ჩაიკითხავდა“.
- დ) „ეს ის ელფეთერია, რომელსაც სწორედ გასულ თვეს სცემეს კეტებით“.

(1) 7. რატომ არ სურდა ელიოზს, რომ: „სულ ცოცხალი ყოფილიყო“?

- ა) არ სურდა ღვთის ნების წინააღმდეგ წასულიყო.
- ბ) არ სჯეროდა მარადიული ცხოვრების შესაძლებლობისა.
- გ) ახლობლების გარდაცვალების შემდეგ მარტო ვერ გაძლებდა.
- დ) სიღარიბით გატანჯული ცხოვრება მობეზრებული ჰქონდა.

(1) 8. რომელი მხატვრული საშუალებაა გამოყენებული ფრაზაში: „ცხოვრების სისასტიკეს მის სულში ვერ ჩაექრო ოცნების ნაპერწკალი“?

- ა) სატირა.
- ბ) სარკაზმი.
- გ) შედარება.
- დ) მეტაფორა.

(1) 9. ელიოზის რა თვისებები ჩანს მის საქციელში, ხან ოქროკვერცხას რომ ეძებდა და ხან – ნატვრის ხეს?

- ა) გულგრილი და შემგუბებელია.
- ბ) პესიმისტი და ხელჩაქნეულია.
- გ) მეოცნებე და ოპტიმისტია.
- დ) სამართლიანი და მებრძოლია.

(1) 10. როგორ შეიძლება, ელიოზის აზრით, ნატვრის ხის პოვნა?

- ა) მუდმივი მარხვითა და ლოცვით.
- ბ) სხვა ქვეყნების მოვლითა და მოგზაურობით.

- გ) ახლობლებისა და ოჯახის დახმარებით.
- დ) დიდი გაჭირვების მოთმენითა და მონდომებით.

(1) **11. რატომ უშლიდა ცოლ-შვილი ელიოზს ტყეში სიარულს?**

- ა) მეოცნებე ელიოზი შეიძლება ტყეში სიცივისაგან გათოშილიყო.
- ბ) ნატვრის ხეს ელიოზი ასე ვერ იპოვიდა.
- გ) მათ იცოდნენ, სიღარიბეს ასე ვერაფერს უშველიდა.
- დ) მათ ერჩინათ, ელიოზს ხვნა-თესვისათვის მოეკიდა ხელი.

(1) **12. რატომ უხაროდათ ოჯახში ელიოზის ტყეში სიარული?**

- ა) საშინაო საქმეებში ოჯახს ხელს უშლიდა.
- ბ) სწამდათ, რომ აუცილებლად იპოვიდა ნატვრის ხეს.
- გ) ტყიდან ელიოზს შეშა ჩამოჰკონდა ხოლმე.
- დ) სიღარიბის დაძლევის სხვა გზას ვერ ხედავდნენ.

(1) **13. ტექსტის რომელ მონაკვეთში ჩანს, რომ საზოგადოება ირონიით უყურებდა ელიოზს?**

- ა) „– განა შენისთანებს მიესვლებათ ვეშა-წყაროსთან?! – და თვალები გადაუბრიალა“.
- ბ) „– მაშ, ეს კი არ იცი, შენ, ძმაო, დაღონებულ... რომ ვეშა-წყარო უკვდავების წყალია?!“
- გ) „– რა ჰქენი ელიოზ, იპოვე შენი ნატვრის ხე? – შევეკითხებოდით ღიმილით“.
- დ) „– ტყეში რომ ცივა, რომ ბაბანებ და თრთი ამ ფიცხელ სიცივეში?“

(1) **14. რომელ მონაკვეთში ჩანს, რომ ელეფთერს დიდად არ ადარდებდა ელიოზის გარდაცვალება?**

- ა) „შემთხვევით ზედ წასდგომოდა გაყინულ ელიოზს ბნელ ტყეში“.
- ბ) „მეორე დღეს მხოლოდ დარდის ამშლელ ნაღვინეობას უჩიოდა“.
- გ) „ღიაკვანი ელეფთერი განაწყენებული შესცქეროდა ელიოზს“.
- დ) „განა შენისთანებს მიესვლებათ ვეშა-წყაროსთან?! – და თვალები გადაუბრიალა“.

(1) **15. რასა და რას უპირისპირებს ერთმანეთს ავტორი ძირითადი სათქმელის გამოსახატავად?**

- ა) სიკეთესა და ბოროტებას.
- ბ) რეალობასა და ოცნებას.
- გ) ლაჩრობასა და სიმამაცეს.
- დ) ზრდილობასა და უხამსობას.

(1) **16. რომელ მონაკვეთში ჩანს ამ ტექსტის მთავარი სათქმელი?**

- ა) „ასეთი ლამაზი ხე ამოერჩია საწყალს, რომ იმის დანახვას არაფერი სჯობდა“.
- ბ) „ახლა გულში ჩაედო ხერევიანდის ხისა, ანუ ნატვრის ხის ნახვა და მისი ნაყოფის ჭამა“.
- გ) „პოეტები მხოლოდ ქაღალდზე რითმებით მოლაპარაკენი როდი არიან“.
- დ) „ნატვრის ხის ძიებაში... ყინვით აყვავებულ ხის ქვეშ გაყინულიყო“.

(1) **17. რის შესახებ არ არის საუბარი ამ ტექსტში?**

- ა) ღვინის სიყვარულის.
- ბ) სამშობლოს სიყვარულის.
- გ) ოცნების.
- დ) სიღარიბის.

Blank lined paper with horizontal ruling lines.